

[Kai Moltke.]

at antage, at sådanne renter og sådanne indtægter overhovedet kommer under skattevæsenets kontrol.

Det næste er problemet om private pantebreve af ofte mærkværdigt indhold, som det tidligere er blevet fremhævet her i tinget, ikke mindst fra det store eldorado, fra junglen ude i den vestlige del af Amager. Spørgsmålet er, om man ikke her ved tinglysningen bør indføre visse normer og eventuelt ophæve retsbeskyttelsen for særlig anstødelige kontrakter af denne art.

Endnu et felt, som begrebet åger vel efterhånden kunne anvendes på med held, er de særlig høje renter, som blomstrer i forbindelse med afbetalingsforretninger. Vi har jo monopoltilsynets materiale her om visse brancher inden for afbetalingshandelen, derunder også radio- og TV-branchen, og spørgsmålet er, når man vil lede kreditgivningen i en konstruktiv retning, om tiden dog ikke er inde til, at man griber ind mod denne form for spekulativ højrentepolitik her i landet.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Der findes såvel inden for strafferetten som inden for civilretten bestemmelser, der beskytter mod urimeligt høje renter.

Efter straffelovens § 282 straffes for åger den, som udnytter nogens nød, enfoldighed, uerfarenhed eller et over for ham bestående afhængighedsforhold til i en retshandel at opnå eller betinge en ydelse, som står i åbenbart misforhold til modydelsen, samt den, som efter med kendskab til retshandelens beskaffenhed at have erhvervet et på en sådan retshandel grundet krav gør dette gældende eller overdrager det til en anden. Straffen er hæfte eller fængsel indtil 2 år.

I aftalelovens § 31 bestemmes, at når nogen har udnyttet en andens nød, letsind, enfoldighed, uerfarenhed eller et mellem dem bestående afhængighedsforhold til at opnå eller betinge fordele, som står i åbenbart misforhold til, hvad derfor ydes, eller som der ikke skal ydes vederlag for, er den, der således er udnyttet, ikke bundet ved den af ham afgivne viljeserklæring.

Herudover findes der særlige bestemmelser på visse områder. Jeg skal her kun omtale afbetalingslovens § 8, stk. 3 og 4.

Efter stk. 3 kan en bestemmelse i en aftale om køb på afbetaling tilsidesættes helt eller delvis, hvis det ville være utilbørligt eller klart stridende mod god forretningsskik at gøre den gældende. I stk. 4 bestemmes, at er der aftalt en urimelig afbetalingspris, skal prisen nedsættes til, hvad der skønnes rimeligt.

Det er vist rigtigt, at disse bestemmelser ikke anvendes ofte; men derfor er de dog ikke uden praktisk betydning. Jeg kan f. eks. nævne, at østre landsret i 1964 har idømt fængselsstraffe for overtrædelse af straffelovens § 282 i et tilfælde, der ganske vist ikke vedrørte renter, og at højesteret i 1960 i henhold til aftalelovens § 31 har nedsat et finansieringsgebyr, der ved et afholdt skøn blev sat til 33 pct. årligt, som altså blev nedsat under denne takst. Jeg kan også nævne, at jeg kender eksempler på, at afbetalingslovens § 8 er blevet benyttet til nedsættelse af finansieringstillæg.

Justitsministeriet er i øvrigt ikke i besiddelse af materiale, der kan belyse spørgsmålet om, hvorvidt de gældende regler er utilstrækkelige. Jeg vil imidlertid nu foranledige, at der gennem anklagemyndigheden og domstolene indhentes oplysninger om det nævnte spørgsmål. Dersom hr. Kai Moltke er i besiddelse af materiale, der kan bidrage til en belysning, vil jeg naturligvis være taknemlig for at modtage det.

Kai Moltke: Jeg takker justitsministeren for det foreløbige svar. Nu kender jeg i og for sig bestemmelserne i den gældende lovgivning, og jeg kunne godt lide at henvise til, at det, jeg har spurgt om, er et klart kriterium for, hvad åger er. Det er jo nemlig et begreb, som har eksisteret i adskillige århundreder i Danmark, og som, så vidt jeg erindrer, bortfaldt endeligt i 30'erne.

For nylig har en højtstående politiembedsmand sagt, at de gældende regler i realiteten for politiets vedkommende var ineffektive, og det tror jeg man skal tage i betragtning. Det er en kendt sag, at man i øjeblikket undersøger ganske nøjagtigt, hvad der sker på fastlandet, på grund af visse handelsmæssige perspektiver, visse økonomiske perspektiver, og jeg vil gerne bede justitsministeren om eventuelt at se på f. eks. en lovgivning som den franske.

Den 28. december 1966 blev der her givet